

Tai, ko
netekome
ugnyje

Andrėjos vaikinai praėjus kokiai valandai mums liepdavo išlipti – kai pačiam atsibosdavo ar išsigąsdavo, kad policininkai sulaikys autobusiuką, pagalvoję, jog jis vežiojasi pagrobtas merginas. Kartais išleisdavo prie kurios nors namų durų, o kartais Italijos aikštėje, kur iš vietos amatų mugėje prekiaujančių hiپیų pirkdavome tą šlykščią marihuaną, vadinamą Raudonuoju Tašku. Be to, gerdavome vaisių kokteilius, kuriuos vienas iš hiپیų maišydavo penkių litrų pomidorų skardinėje – su didžiausiais vaisių gabalais, nes buvo tingus ir visą laiką pernelyg girtas, kad tinkamai supjaustytų bananus, apelsinus ir obuolius. Kartą aptikome visą didįjį greipfrutą ir viena iš mūsų susigrūdo jį į burną ir kaip kalėdinis paršelis bėgiojo tarp prekystalių; jau buvo naktis ir prekyvietė buvo apšviesta vieninteliu generatoriumi, kuriuo dalijosi visi prekeiviai.

Namo sugrįžome labai vėlai, praėjus kelioms valandoms po to, kai mugė išsiskirstė; tą vasarą mumis niekas per daug nesirūpino. Elektros tiekimo režimo nebuvo laikomasi, todėl leidome ilgiausias savo gyvenime naktis vos gyvos nuo karščio kiemeliuose ir ant šaligatvių klausydamosis radijo; elementai ir baterijos išsikraudavo, kaip mums rodėsi, kas kartą vis greičiau.

1990

Prezidentas buvo priverstas atsisakyti mandato nesibaigus jo kadencijai, o naujasis, nors niekam pernelyg nepatiko, vis dėlto laimėjo rinkimus išpūdinga persvara. Neviltis tvyrojo ore ir persikreipusiose burnose surūgusių žmonių bei besiskundžiančių tėvų, kuriuos niekinome labiau nei bet kada. Tačiau naujasis prezidentas pažadėjo, kad telefono linija neužtruks metų metus, kol pasieks tuos, kurie ją užsisakė: komunikacijų įmonė buvo tokia neveiksni, kad kai kurie mūsų

kaimynai laukė aparatų visą dešimtmetį, todėl kartais, kai pasirodydavo technikai ir įrengdavo pas kurį nors telefoną, būdavo surengiamos spontaniškos šventės. Niekada nebuvo pranešama iš anksto, kada jie atvyks. Mes visos turėjome telefonus, tiesiog akla sėkmė, ir leisdavome valandų valandas plepėdamos, kol tėvai mus nutraukdavo jau šaukdami. Paula vieno iš tokių pokalbių metu, vieną sekmadienio vakarą nusprendė, kad turėtume pradėti traukti į Buenos Aires, kad galime meluoti ir sakyti, jog naktinėti mauname į savo miestą, o iš tiesų išokti į omnibusą, išvažiuojantį ankstų šeštadienio rytą, praleisti tenai visą naktį, o paryčiais vėl atsirasti stotyje, rytą jau namuose ir mūsų tėvai niekada apie tai nė nesužinotų.

Niekad ir nesužinojo.

Aš įsimylėjau padavėją iš „Bolivijos“ baro. Jis atstūmė mane, esu sušiktas pirdžius, pasakė man, o man tai nesvarbu, šaukiau jam ir susiverčiau beveik litrą džino, todėl, jeigu ir permiegojau tą naktį su kuo nors, tai to nepamenu. Nubudau grįždama omnibusu namo, jau buvo įdienioję, striukė visa išgleizota vėmalais. Privalėjau praleisti dieną Andrėjos namuose, kad išsiprausčiau prieš sugrįždama į savuosius. Andrėjos namuose niekas nieko neklausinėjo: jos tėvas visą laiką buvo girtas, o jos kambarys visą laiką rakinamas iš vidaus, kad jis girtas naktį neužklystų į jos kambarį. Jos namuose iš viso būdavo geriausia pasilikti virtuvėje, jos tėvas tenai užsukdavo tikrai pasiieškoti ledo savo gėrimui.

Virtuvėje prisiekėme, kad niekada neturėsime vaikinų. Prisiekėme krauju, nežymiai įsipjaudamos ir pasibučiuodamos tamsoje, nes elektros tiekimas ir vėl buvo nutrauktas. Prisiekėme galvodamos apie girtą tėvą: ką darysime, jeigu jis įeis ir atras mus čia apsikabinusias ir kraujuojančias; jis buvo

aukštas ir stiprus, bet vaikščiojo visą laiką svirduliuodamas, todėl nebūtų buvę labai sunku jį pastumti. Andrėja prisiekė nenoriai, ji buvo labai atlaidi vyrams – aš pasižadėjau niekada daugiau nebeįsimylėti, o Paula dar pridūrė, kad niekuomet nesileis paliečiama vyro.

Vieną naktį, iš Buenos Airių mums grįžtant anksčiau nei paprastai, viena mergina pakilo nuo sėdynės, esančios priešais mus, priėjo prie vairuotojo ir pasiprašė išleidžiama. Vairuotojas nustebęs sustojo ir pasakė jai, kad arti stotelės čia nėra. Mes važiuojame per Pereiros parką. Pusiaukelėje tarp Buenos Airių ir mūsų miesto plyti didžiulis parkas, kuris vienu metu užėmė daugiau nei dešimt tūkstančių hektarų ir kurį Peronas nusavino iš milijonierių, jo savininkų; dabar jis buvo paverstas draustiniu, šiek tiek primenančiu baugų, drėgną mišką, į kurį vos prasiskverbia saulė. Asfaltas dalina jį pusiau. Mergina neatlyžo. Daugelis keleivių nubudo, o vienas vyras pasakė: „Bet kur tu dabar tokią valandą eisi, mieloji?“ Mergina, daugmaž mūsų amžiaus, plaukus buvo surišusi į arklį uodegą, pažvelgė į jį su nebylia neapykanta, kuri jam atėmė žadą. Pažvelgė į jį kaip kokia ragana, kaip žudikė, taip, lyg būtų turėjusi galių. Vairuotojas leido išlipti ir jinai patraukė link medžių, o kai omnibusas ir vėl pajudėjo, pradingo dulkių debesyje. Viena moteris garsiai paaimanavo: „Ir kaip šitaip imti ir išleisti ją vieną tokią valandą, maža kas jai gali nutikti.“ Paskui keleivė ir vairuotojas prasiginčijo beveik iki pat stoties.

Mes niekuomet neužmiršome to žvilgsnio ir tos merginos. Niekas nieko blogo jai nepadarys, dėl to buvome tikros: jeigu kas ir galėjo jai bloga padaryti, tai buvo jinai pati. Neturėjo su savimi nei maišelio, nei kuprinės. Apsirengusi buvo vien vasariškais rūbais tokią vėsią rudens naktį. Vieną kartą pa-

traukėme jos ieškoti: Andrėjos vaikinai, tasai su autobusiuku, jau nebesisukiojo mūsų gyvenime, bet buvo kitas vaikinai, Paulos broliai, jau gavę leidimą vairuoti tėvo mašiną. Negalėjome pasakyti tiksliai, kur išlipo ta mergina, bet turėjo būti netoli nuo malūno; tame parke yra olandiškas malūnas, kuris nieko nemala, jame paprasčiausiai įsikūrusi šokoladinė turistams. Vaikštinėdami tarp medžių atradome takelius ir namą, kuris kažkada turėjo būti rūmų dalimi. Šiuo metu atskirtas ir lankytinas kaip muziejus, be to, jame netgi buvo rengiamos išskirtinių sutuoktūvių šventės, bet ir tuomet jį tesaugojo tik vienas parko sargas ir atrodė, kad tarp pušų paslaptina ir tuščia.

Visai gali būti, kad jinai yra parko sargo duktė, pasakė Paulos broliai ir parvežė mus namo, juokdamasis iš mūsų, kvailų mergiūkščių, kurios patikėjo vaiduokliu.

Bet aš žinau, kad ta mergina nebuvo kieno nors dukra.

1991

Vidurinė mokykla atrodė nepabaigiama, todėl paslėpusios kuprinėse ėmėme nešiotis mažus viskio buteliukus. Gerdavome jį mokyklos tualete, o iš mano mamos pasivogdavome ir *Emotivalio*. Tai tokia tabletė, kurią jinai vartodavo, kai būdavo nusiminusi ar panašiais atvejais. Jos mums nesukeldavo ypatingo efekto, tik neįveikiamą norą miegoti ir tokį nuovargį, kad mus rasdavo miegančias pravira burna ir knarkiančias tiesiog klasėje. Iškvietė tėvus, bet jie buvo įsitikinę, kad mes paprasčiausiai naktinėjome ir kad mūsų rytinių letargų priežastis tegalėjo būti naktinis gyvenimas. Jie buvo tokie pat kvaili kaip ir anksčiau, nors dabar jau neatrodė tokie susinervinę dėl infliacijos ir pinigų trūkumo: naujasis monetarinis įstatymas skelbė, kad vienas pesas vertas vieno dolerio ir,

nors niekas tuo netikėjo, bet vien jau girdint „doleris, doleris, doleris“ juos visus apimdavo džiaugsmas – mano tėvus ir visus kitus suaugusius.

Mes ir toliau gyvenome gana neturtingai. Mano šeima buvo nuomininkai. Paulos tėvai turėjo neužbaigtą statyti namą senoviškai išplanuotais kambariais, o tai siaubingai šlykštu, kadangi jos broliai jau buvo sulaukę brandos ir eidama į vonią ji būdavo priversta pereiti jų kambarius ir kartais užtikdavo juos besimasturbuojančius. Andrėjos šeima turėjo nuosavą butą, bet jie niekada neįstengė laiku apmokėti visų sąskaitų ir jei neišjungdavo šviesos, tai išjungdavo telefoną, jos mama niekaip negalėjo gauti kitokio darbo nei senelių slaugė, o girtuoklis jos tėvas viską ištaškydavo vynui ir cigaretėms.

Vis dėlto mes tikėjome, kad galėtume būti turtingos. Kad tie turtai kažkur ateityje. Kol susipažinome su Chimena. Jinai buvo mūsų naujoji draugė, atvykusi iš Patagonijos, o jos tėvai kažkaip susiję su nafta. Kai pasikvietė pas save, sukommės aplink savo ašį, atsitrenkdamos į kampus, mėgindamos viską apžiūrėti, norėdamos viską fotografuoti. Jos namuose buvo mažutis fontanas, tiesiai svetainėje, tikras ežerėlis po stogu su plūduriuojančiais augalais, vandens lelijomis, dumbliais. Nė viename kambaryje nebuvo grindų iš plytelių, visur klotas medis, o ant baltų sienų kabėjo paveikslai; namo gilumoje buvo baseinas su rožynais ir takeliais iš baltų akmenėlių. Namas iš išorės neatrodė pernelyg puikus, bet viduje buvo tikras pamišimas – visos tos smulkmenos, tie kambarių kvapai, foteliai, traukti margais gobelenais, tie kai kur patiesti kilimai, kurie nebuvo nei apibrizgę, nei išdile. Mes iškart ėmėme Chimenos nekęsti. Jinai buvo bjauri, ant kaktos turėjo vertikalių randą, todėl mokykloje buvo pravardžiuojama

Šiknaveide. Įtikinome ją, kad vogtų iš savo mamos pinigų – buvo taip paprasta – ir pirkomės narkotikų. Kartais tabletes vaistinėje: dabar viskas griežčiausiai prižiūrima, o tuomet, jeigu kuri nors iš mūsų pasakydavo vaistininkui, kad turi broliuką autistą ar pamišėlį tėtį, parduodavo vaistus be jokio recepto. Žinojome kai kurių vaistų pamišėliams pavadinimus, nes užsirašydavome, jeigu kas nors juos paminėdavo. Išgėrusi melsvų tablečių, kurių paskui vengė visą gyvenimą, vargšė Chimenai taip pakvaišo, kad norėjo padegti puikniąją savo kambario medžio dangą ir kliedėjo, kad po visus namus skraido akys. Mums tai nepadarė ypatingo įspūdžio, nes vienas hipis iš amatininkų mugės prieš metus buvo uždarytas, kai užvalgė per daug grybų ir ėmė pasakoti, kad vos centimetro dydžio žmogeliukai jam svaido į kaklą strėlytes. Jis kaip įmanydamas stengėsi atsikratyti tariamų strėlyčių, nusidraskė nagais kaklą, beveik atverdama miego arteriją. Buvo nuvežtas į Romero psichiatrijos institutą ir daugiau apie jį nieko negirdėjome. Jis norėjo būti Paulos vaikinas, vadino ją savo dvasios drauge. Paula vogė iš jo rūgštį*, kad užsimestų per savo gimtadienį. Teturėjo vos kelis dantis, o draugai vadino jį Jeremijumi.

Chimenai turėjo išplauti skandį, dėl visko buvome apkalrintos mes. Jinai mums nerūpėjo, tiktai jos pinigai. Nuo tada ėmėme nekęsti turčių.

1992

Visa laimė, kad atsirado Roksana, naujoji kaimynė mūsų gatvėje. Buvo aštuoniolikos ir gyveno viena. Jos namai stovėjo gatvės gale, o mes buvome tokios liesos, kad galėjome pra-

* Rūgštis (žarg.) – LSD.

lįsti pro vartų virbus, jeigu kas nors tuos vartus užrakindavo. Roksanos namuose niekuomet nebuvo maisto, tuščioje indaujoje – vien iš bado mirę gyviai, ieškoję neegzistuojančių trupinių, o šaldytuve tik kokakola ir keli kiaušiniai. Maisto trūkumas buvo privalumas: mes juk pasižadėjome valgyti kuo mažiau. Norėjome būti lengvutės ir išblyškusios kaip mirusios mergelės, kad nepaliktume pėdsakų sniege, nors mūsų mieste niekada ir nesnigo.

Kartą įėjusios į Roksanos namus ant virtuvės stalo, visai šalia virdulio – matės pas ją niekada netrūkdavo – pamatėme, tai, kas buvo panašu į didžiulę baltą lempą, aiškiaregių magišką rutulį, ateities spėjimo veidrodį. Bet ne – tai buvo kokainas, vieno iš jos draugų. Prieš parduodamas jį, norėjo dalį pasilikti sau, manė, kad tiekėjai nepastebės trūkumo.

Leido mums pagramdyti magišką rutulį skutimosi peiliuku ir parodė, kaip vartoti pašildant lėkštelę žiebtuvėliu: taip nesudrėksta, paaiškino, nepalieka prilipęs prie indo ir šauniai veža. Buvo puiku, ir mes pačios buvome puikios su akinančia šviesa galvose bei vangiu liežuvium. Vartojome Roksanos kambaryje prie stalo, ant veidrodžio: jinai sustatydavo reikmenis per patį vidurį, mes apsėsdavome ratu, lyg veidrodinis būtų ežeras, į kurį nardindavome galvas atsigeriti, o dėmėtos sienos besilaupančiais dažais – mūsų miškas. Vartodavome prieš eidamos linksmintis, kokainą saugojome sidabriniam cigarečių pakelio popieriuje, kartais polietilenuose maišeliuose. Aš juos laikiau penale, Paula turėjo savo nuosavą metalinį kandiklį, Andrėja buvo linkusi rūkyti tiktai marihuaną, nes negalėjo išverti tachikardijos, o Rokšana naudojosi susuktais banknotais ir pasakojo melagystes. Sakydavo, kad jos pusbrolis pradingo tyrinėdamas Naskos linijas Meksikoje. Nė viena iš mūsų nepaaiškinome jai, kad

tos linijos yra Peru. Sakydavo buvusi pasilinksminimų parke, kur visos durys, kurios tik atsidarydavo, vesdavo į vis kitokį kambarį, kol buvo atrandamas tikrasis, ir kad galėjo būti šimtai kambarių, nes pats žaidimas užėmė ištisus hektarus. Nesakėme jai, kad kažką panašaus skaitėme vaikiškoje knygoje, kuri vadinosi *Sapnų muziejus*. Sakydavo, kad Pereiros parke rinkdavosi raganos ir rengdavo ritualus, meldamosi vyrui, padarytam iš šiaudų. Nors mes krūptelėdavome klausydamosi apie parke atliekamus ritualus, nesakėme jai, kad tai, apie ką jinai tauškė, buvo labai panašu į filmą, kurį matėme vieną šeštadienio vakarą per televiziją, nuostabų siaubo filmą apie anglų valdomą šalį, kur buvo žudomos merginos, kad sugrįžtų derlius.

Kartais atsisakydavome kokaino ir paimdavome šiek tiek rūgšties su alkoholiu. Užgesindavome šviesas ir kvailiodavome tamsoje su uždegtais smilkalais; jie priminė šikšnosparnius ir vertė mane žliumbti, vertė mane prisiminti plytinį namą su parku labai toli už miesto, su šalia esančia tupykla, kurioje žaidė rupūžės, o tarp medžių skraidė šikšnosparniai.

Vieną vakarą, kai žaidėme su smilkalais, pasileidome *Ummagumma*, *Pink Floyd* diską, ir jautėme, kad kažkas mus namuose persekioja, gal bulius, o gal šernas su lenktomis iltimis iš nasrų, ir lakstėme susitrenkdamos, susižeisdamos. Lyg vėl būtume atsidūrusios autobusiuke, o iš tikrųjų – košmare.

1993

Paskutinėje mokyklos klasėje Andrėja susipažino su nauju vaikinui, dainavusiu pankų grupėje. Pasikeitė. Ant kaklo užsisėgė šuns apykaklį, išsitatuiravo rankas žvaigždėmis bei kaukolėmis ir daugiau penktadienio vakarų nebeleido kartu su mumis.

Aš supratau, kad jinai su juo permiegojo. Andrėja kvepėjo kitaip ir kartais žvelgdavo į mus su panieka bei pašaipta. Pasakiau jai, kad jinai išdavikė. Priminiau jai Seliną, mokyklos draugę, šiek tiek už mus vyresnę, mirusią po ketvirtojo aborto, nukraujavusią gatvėje, kai mėgino nusigauti į ligoninę. Abortai buvo nelegalūs, o juos darančios moterys merginas iš karto išmesdavo į gatvę; tose klinikose buvo laikoma šunų ir buvo pasakojama, kad tie suėda embrionus, kad neliktų jokių pėdsakų. Jinai pažvelgė į mus perpykusi ir pasakė visiškai nebijanti mirti. Palikome ją verkiančią aikštėje.

Paula ir aš buvome įniršusios, todėl nusprendėme važiuoti omnibusu iki Pereiros parko – vėl grįžome ieškoti tos merginos miške. Gal jinai galėtų tapti mūsų trečiąja drauge, jeigu Andrėja mus paliks. Greitkelis jau buvo nutiestas, todėl pro parką važiuodavo tiktai prastesni omnibusai, apskretę purvu, tepalais, su prakaitu dvokiančiomis sėdynėmis, su grindimis, limpančiomis nuo išpiltų vaisvandenių ir, galimas daiktas, šlapimo. Išlipome parke jau vakarėjant. Tokiu metu dar buvo šeimynų, vaikai laigė po pievą, kai kurie iš jų žaidė futbolą. Kaip dvokia, pasakė Paula, ir mes prisėdome po pušimi laukdamos sutemų. Praėjo prižiūrėtojas su šviestuvu ir paklausė mūsų, ar jau einame.

Taip, atsakėme jam.

Kitas omnibusas atvažiuos po pusvalandžio, pasakė jusiai, todėl geriau būtų, kad eitumėte prie kelio.

Jau einame, atsakėme, ir aš jam nusišypsojau. Paula nesišypsojo, nes buvo tokia liesa, kad darydavosi panaši į kaukolę, kai atidengdavo dantis.

Pasisaugokite skorpionų, pasakė. Jeigu pajusite, kad įkando, pašaukite, aš jus išgirsiu.

Dar kartą šypsena.